

1. Sanhedrin 73a

מנין לרואה את חבירו טובע בנהר או חיה גוררתו או לסטין באין עליו שהוא חייב להצילו?
תלמוד לומר, "לא תעמוד על דם רעהו."

2. Sanhedrin 37a

לפיכך נברא אדם יחידי, ללמדך שכל המאבד נפש אחת מעלה עליו הכתוב כאילו אבד עולם מלא, וכל המקיים נפש אחת מעלה עליו הכתוב כאילו קיים עולם מלא.

3. Rabbi Akiva Tatz, M.D., *Dangerous Disease and Dangerous Therapy in Jewish Medical Ethics*

In the hierarchy of Torah values, the saving of life is a priority. It supersedes virtually all other obligations and mandates virtually unlimited effort...

(i) even where the risk to life is small or unclear – virtually any risk to life mandates extreme effort to avert that risk;

(ii) even where there is no guarantee that the life at risk will be saved – even a small chance of success mandates extreme effort to save that life;

and even when (i) and (ii) co-exist; that is, where the risk to life is small or indefinite and where success is unlikely in the event that the risk turns out to be real;

(iii) even where the life to be saved is of "low quality";

(iv) even where the life to be saved is expected to be of short duration;

and even when (iii) and (iv) co-exist; that is where a life of very poor quality can be extended only for a very short period.

4. Sanhedrin 73a

וקא מהקא נפקא?! מהתם נפקא [בבא קמא פא:]: "אבדת גופו מנין תלמוד לומר 'נהשכתו לו'." אי מהתם הנה אמינא הני מילי בנפשיה אכל מיטרח ומיגר אגורי אימא לא. קא משמע לן.

5. Shulchan Aruch Choshen Mishpat 426:1

הרואה את חבירו טובע בים או ליסטים באין עליו או חיה רעה באה עליו, ויכול להצילו הוא בעצמו או שישכר אחרים להציל ולא הציל, או ששמע עכו"ם או מוסרים מחשבים עליו רעה או טומנים לו פח ולא גילה און חבירו והודיעו, או שידע בעכו"ם או באנס שהוא בא על חבירו ויכול לפיסו בגלל חבירו ולהסיר מה שבלבו ולא פייסו וכיוצא בדברים אלו, עבר על לא תעמוד על דם רעהו.

6. הלכות רוצח ושמירת נפש

יד כל היכול להציל ולא הציל עובר על (ויקרא יט טז)
"לא תעמד על דם רעך". וכן הרוצה את חברו
טובע בים. או לקטים באים עליו. או חיה רעה באה עליו.
ויכול להצילו הוא בעצמו. או שישכר אחרים להצילו ולא
הציל. או ששמע עובדי כוכבים או מוסרים מחשבים עליו
רעה או תומנין לו פח ולא גלה און חברו והודיעו. או
שידע בעכו"ם או באונס שהוא בא על חברו ויכול לפיסו
בגלל חברו להסיר מה שבלבו ולא פיסו. וכל כיוצא
בדברים אלו. העושה אותם עובר על לא תעמד על דם
רעך:

14 Whenever a person can save another person's life, but he fails to do so, he transgresses a negative commandment, as Leviticus 19:16 states: "Do not stand idly by while your brother's blood is at stake."

Similarly, this commandment applies when a person sees a colleague drowning at sea or being attacked by robbers or a wild animal, and he can save him himself or can hire others to save him. Similarly, it applies when he hears gentiles or *mosrim* conspiring to harm a colleague or planning a snare for him, and he does not inform him and notify him of the danger.

And it applies when a person knows of a gentile or a man of force who has a complaint against a colleague, and he can appease the aggressor on behalf of his colleague, but he fails to do so. And similarly, in all analogous instances, a person who fails to act transgresses the commandment: "Do not stand idly by while your brother's blood is at stake."

7. Sanhedrin 74a

רודף שהיה רודף אחר רודף להצילו ושביר את הכלים בין של רודף בין של נרדף בין של כל אדם פטור ולא מן הדין שאם אי אתה אומר כן נמצא אין לך כל אדם שמציל את חברו מיד הרודף:

8. Yad Ramah Sanhedrin 73a

ומסתברא לן דהיכא דטרח ואגר אגורי ואצליה שקיל מיניה. דעד כאן לא חייביה רחמנא אלא למטרח בלהדורי בתר אגורי, אבל לאצוליה במקוניה לא, מדאמרינן "אי מהתם הגי מילי בנפשיה אבל מטרח ומיגר אגורי לא קא משמע לן" ולא אמרינן 'אבל במקוניה לא קא משמע לן':

9. Rosh, Sanhedrin 73a

וְהַנִּיצוּל חַיִּיב לְפָרַע לְמַצִּיל מֵהוּצִיא. דַּאִין אָדָם מְחַוֵּיב לְהַצִּיל נֶפֶשׁ חֲבִירוֹ בְּמִמוֹנוֹ הֵיכָא דְאִית לֵיהּ מְמוֹנָא לְנִיצוּל.

10. Rema, Yoreh De'ah 252:12

הַפּוֹדָה חֲבִירוֹ מִן הַשְּׂבִיָּה חַיִּיב לְשַׁלֵּם לוֹ אִם אֵית לֵיהּ לְשַׁלֵּם.

11. Shulchan Aruch HaRav, Laws of Bodily Damages

הַרְוָאָה אֶת חֲבִירוֹ טוֹבֵעַ בֵּימָם אוֹ לְסֻטִים בְּאִים עָלָיו וְיִכּוֹל לְהַצִּילוֹ הוּא בְּעֵצְמוֹ אוֹ לְשׂוֹפֵר אֲחֵרִים לְהַצִּילוֹ חַיִּיב לְטַרַח וְלְשׂוֹפֵר וְלְהַצִּילוֹ וְחֻזְרֵוֹ וְנִפְרַע מִמֶּנּוּ אִם יֵשׁ לוֹ וְאִם לֹא וְאִם יִמְנַע וְאִם נִמְנַע עוֹבֵר עַל לֹא תַעֲמוּד עַל דָּם רַעֲדָה.

12. Minchas Asher

וְהִנֵּה נִטִּית הַלֵּב הַבְּרוּרָה דְעַל הַצְּלַת הַנֶּפֶשׁ צָרִיף לְהוּצִיא כָּל מְמוֹנוֹ. דְּהֵלָא מְצֻנָה זֶה דְּוִחָה כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, וְהֵלָא מְחַלֵּל שְׂבִית לְפַקֵּחַ אֶת הַנֶּפֶשׁ אִף שֶׁצָּרִיף לְבַזְבֹּז כָּל הוֹנוֹ שְׂלֵא לְחַלֵּל אֶת הַשְּׂבִית. וְלִשְׂטֵט מְקַצֵּת הַפּוֹסְקִים (חֲשׂוֹן מִשְׁפָּט סִימָן תכ"ד) צָרִיף לְהַפְגִּס לְסַפֵּק סַפְנָה כְּדִי לְהַצִּיל חֲבִירוֹ, וְקַל וְחוֹמֵר הַדְּבָרִים וְמָה אִם סַפֵּק סַפְנָה נִדְחִית מִשׁוּם הַצְּלַת הַנֶּפֶשׁ, כָּל שֶׁכֵּן שְׂחִיב לְהוּצִיא כָּל מְמוֹנוֹ לְהַצִּיל נֶפֶשׁ חֲבִירוֹ דְּכָל אֲשֶׁר לוֹ יִתֵּן בְּעַד נֶפְשׁוֹ ...

13. Chafetz Chaim Ahavas Chesed 20:2

אהבת חסד כ:ב

וְנִרְאָה דְּמִיָּרִי בְּאוֹפֵן שְׂאִין נוֹגֵעַ לְפַקוּחַ נֶפֶשׁ מִפְּשָׁע, אֲבָל אִם נוֹגֵעַ לְפַקוּחַ נֶפֶשׁ מִמַּשׁ כְּגוֹן שֶׁהִשְׁבִּי עוֹמֵד לְמוֹת אוֹ הִרְעֵב יְכוֹל לְבֹא לִידֵי סַפְנָה עַל יְדֵי רַעְבוֹנוֹ אִין שִׁיף בְּזָה שִׁיעוֹר חֲמֵשׁ וְלֹא אָמְרוּ בְּבָבָא מְצִיעָא ס"ב רַק דְּחִיָּו קוּדָם לְחִיָּי חֲבִירוֹ אֲבָל דְּעִשְׂרוֹ קוּדָם לְחִיָּי חֲבִירוֹ לֹא מְצִינּוּ.

14. Minchas Asher

מנחת אשר בראשית עמוד רנב

... אָמְנָם זֶה רַק בְּמַקְרָה קִיצוּנִי שֶׁהוּא לְבַדּוֹ יְכוֹל לְעֻזּוֹר אֲבָל בְּרוּר וּפְשׁוּט שְׂאִין הָאָדָם חַיִּיב לְמַפּוֹר בֵּיתוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ לְהַצִּיל חוּלָה וְכַדוּמָה כְּשִׁישׁ רַבִּים הַמְצוּיִים לְהַצִּיל וּמֵהֵיכָא פִּיתִי יִתְחַיֵּב הוּא וְלֹא אֲחֵרִים, שְׂמֻצוֹת הַתּוֹרָה מוּטְלָת גַּם עָלֵיהֶם, וְזֶה בְּרוּר וּפְשׁוּט.

15. Rosh

נִרְאָה לִי דְּמֵהֵאֵי טַעֲמָא לֹא נִפְסִידוּ, בְּשִׁבִיל שְׂלֵא צָנָה שְׂיַעֲשׂוּ לוֹ אֱלוֹ הַהוּצָאוֹת. כִּי מִנְהַג יְדוּעַ כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל לְמִשְׁכָּב וְאִינוֹ יְכוֹל לְסִיעַ עֲצָמוֹ, שֶׁהַקְּרוֹבִים מְשַׁתְּדְּלִים לְהַמְצִיא לוֹ רְפוּאָה ... וְאִפִּילוֹ אִינִישׁ דְּעַלְמָא שְׁהִיָּה מְשַׁתְּדֵל לְהַמְצִיא רְפוּאָה לְחוּלָה, בְּלֹא צוּי חוּלָה, נִרְאָה שְׂלֵא נִפְסִיד, דְּפַקוּחַ נֶפֶשׁ הוּא, וְכָל הַזְּרִיז הִרִי זֶה מְשׁוּבָח. לְכֵן, אִם יְדוּעַ הַדְּבָר בְּעַדִּים שֶׁהוּצִיא וְצִיאוֹת בְּחִיָּו וְשְׂלֵא נִפְרַעוּ בְּחִיָּו, תִּפְרַעוּ מִנְכֵסֵי הַיְתוּמִים ...

16. Yerushalmi Terumos 47a

רבי אמי איתצד בסיפסיפה. אמר ר' יונתן "יכרף המת בסדינו." אמר ר' שמעון בן לקיש, "עד דאנא קטיל אנא מתקטיל אנא אציל ומשיזיב ליה בחילא." אצל ופייסון ויהבונניה ליה...

17. Kesef Mishneh Laws of Murder and Saving Life 1:14

כסף משנה הלכות רוצח ושמירת נפש א: יד
כתב בהגהות מיימוניות, "... בירושלמי מסיק אפילו להכניס עצמו בספק סכנה חייב" עד כאן לשונו. ונראה שהטעם מפני שהלה ודאי והוא ספק:

18. Aruch Hashulchan Choshen Mishpat 426:4

ערוך השלחן חושן משפט תכו:ד
הפוסקים הביאו בשם ירושלמי דחייב אדם להכניס את עצמו לספק סכנה כדי להציל חבירו.
והראשונים השמיטו זה מפני שבש"ס שלנו מוכח שאינו חייב להכניס את עצמו. ומיהו הכל לפי הענין
ויש לשקול הענין בפלס ולא לשמור את עצמו יותר מדאי... וכל המקיים נפש מישראל כאלו קיים עולם
מלא.

19. Meshech Chachmah Shemos 4:19

"לך שוב מצרים כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך" - מוכח דאם היו חיים המבקשים את נפשו לא
היה צריך לילך להוציא בני ישראל ממצרים, אף על פי שכל ישראל צריכים אליו אינו צריך להכניס עצמו
בסכנה.

20. Yoma 85b

אמר רב יהודה אמר שמואל אי הווי התם הוה אמינא דידי צדיפא מדידהו: "וחי בהם" ולא שימות בהם.